Політологія

УДК 32:004:342.7

DOI https://doi.org/10.5281/zenodo.20135378

Використання цифрових технологій громадськими організаціями для моніторингу порушень прав людини в умовах воєнної агресії

Андрушко Юрій Романович,

аспірант (спеціальність «Політологія»), Луганський національний університет імені Тараса Шевченка, м. Лубни, Україна,

https://orcid.org/0009-0005-2781-4658

Прийнято: 11.04.2026 | Опубліковано: 30.04.2026

Анотація. В умовах воєнної агресії особливого значення набуває забезпечення системного моніторингу порушень прав людини, що зумовлює активізацію використання цифрових технологій громадськими організаціями. Цифровізація правозахисної діяльності трансформує підходи до збирання, перевірки та поширення інформації, підвищуючи оперативність реагування на порушення. Водночас зростає потреба в науковому осмисленні функціональних можливостей таких технологій та оцінюванні їх ефективності в умовах підвищених ризиків. Актуальність дослідження визначається необхідністю систематизації цифрових інструментів та визначення їх ролі у формуванні доказової бази. Метою статті є комплексний аналіз використання цифрових технологій громадськими організаціями для моніторингу порушень прав людини в умовах воєнної агресії. Методологічну основу дослідження становлять загальнонаукові та спеціальні методи, зокрема аналіз і синтез, класифікація, порівняльний аналіз, а також метод моделювання для узагальнення процесів використання цифрових технологій. У результаті

дослідження здійснено класифікацію цифрових технологій, що застосовуються в моніторинговій діяльності, визначено їх функціональні можливості та проведено оцінення ефективності за ключовими критеріями. Обґрунтовано, що найбільш результативними є технології, які поєднують швидкість збирання інформації з можливостями її верифікації та аналітичного оброблення. Розроблено алгоритм використання цифрових технологій у моніторингу порушень прав людини, який відображає послідовність, взаємозв'язок та циклічність основних етапів цього процесу, включаючи контроль достовірності та безпеки даних. Установлено, що цифрові технології формують цілісну інфраструктуру моніторингової діяльності громадських організацій, забезпечуючи її ефективність і масштабованість. Водночас застосування інноваційних інструментів супроводжується ризиками, пов'язаними з достовірністю даних та кібербезпекою, що потребує комплексного підходу до їх використання. Отримані результати можуть бути використані для вдосконалення практик діяльності громадських організацій та підвищення якості документування порушень прав людини. Перспективи подальших досліджень пов'язані з інтеграцією інтелектуальних цифрових рішень та розробленням стандартів забезпечення надійності інформаційних процесів.

Ключові слова: цифрові інструменти, правозахисна діяльність, моніторинг, воєнні конфлікти, верифікація даних, інформаційна безпека, громадянське суспільство.

Use of digital technologies by civil society organizations for monitoring human rights violations in the context of armed aggression

Yurij Andrushko,

PhD Student (in Political Science), Luhansk Taras Shevchenko National University, Lubny, Ukraine, https://orcid.org/0009-0005-2781-4658

Abstract. In the context of armed aggression, ensuring systematic monitoring of human rights violations becomes particularly important, leading to increased use of digital technologies by civil society organizations. The digitalization of human rights activities transforms approaches to data collection, verification, and dissemination, enhancing the responsiveness to violations. At the same time, there is a growing need for a scientific understanding of the functional capabilities of such technologies and for assessing their effectiveness under conditions of heightened risks. The relevance of the study is determined by the necessity to systematize digital tools and define their role in building an evidence base. The purpose of the article is to provide a comprehensive analysis of the use of digital technologies by civil society organizations to monitor human rights violations in the context of armed aggression. The methodological framework of the study includes general scientific and specialized methods, in particular analysis and synthesis, classification, comparative analysis, and the modeling method to generalize the processes of using digital technologies. The study classifies the digital technologies used in monitoring activities, identifies their functional capabilities, and evaluates their effectiveness against key criteria. It is substantiated that the most effective technologies are those that combine rapid data collection with capabilities for verification and analytical processing. An algorithm for the use of digital technologies in monitoring human rights violations has been developed, which reflects the sequence, interconnection, and cyclical nature of the main stages of this process, including the control of data reliability and security. It was established that digital technologies provide a comprehensive infrastructure for monitoring the activities of public organizations, ensuring their effectiveness and scalability. At the same time, the use of innovative tools entails risks to data reliability and cybersecurity, which require a comprehensive approach to their use**.** The results obtained can be applied to improve the practices of civil society organizations and enhance the quality of documentation of human rights violations. Prospects for further research include integrating

 ISSN: 3041-2110

intelligent digital solutions and developing standards to ensure the reliability of information processes.

Keywords: digital tools, human rights protection, monitoring, armed conflicts, data verification, information security, civil society.

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку суспільства характеризується зростанням ролі цифрових технологій у забезпеченні фіксації та документування порушень прав людини, особливо в умовах воєнної агресії. Громадські організації виступають ключовими суб'єктами моніторингової діяльності, забезпечуючи оперативний збір інформації, її верифікацію та подальше використання у правозахисній практиці. Разом із тим інтенсифікація цифровізації цієї сфери супроводжується низкою викликів, зокрема проблемами достовірності даних, інформаційної безпеки та ефективності використання технологічних рішень.

Наявність значної кількості цифрових інструментів не гарантує їх результативного застосування без належного наукового обґрунтування їх функціональних можливостей та обмежень. Відсутність системного підходу до використання таких технологій знижує якість моніторингу та ускладнює формування об'єктивної доказової бази.

Зв'язок окресленої проблеми з важливими науковими та практичними завданнями полягає в необхідності підвищення ефективності правозахисної діяльності, удосконалення механізмів документування порушень прав людини та забезпечення надійності отриманої інформації. Результати дослідження можуть бути використані для оптимізації діяльності громадських організацій, а також для формування стратегій цифрової трансформації правозахисної сфери.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проведений огляд наукових джерел засвідчує комплексний характер дослідження проблематики використання цифрових технологій у діяльності громадських організацій для

моніторингу порушень прав людини, що поєднує правовий, інформаційний та безпековий виміри.

Зокрема, Ю. М. Бідзіля та Д. П. Таран [1] акцентують увагу на конституційно-правових засадах забезпечення прав людини, підкреслюючи значення інституційних гарантій у контексті захисту вразливих груп населення, що створює базове підґрунтя для розуміння правозахисної діяльності. Специфіку захисту прав людини в умовах воєнного стану досліджує Л. М. Ніколенко [2], обґрунтовуючи трансформацію механізмів їх забезпечення під впливом надзвичайних обставин. Водночас Х. М. Маркович [3] зосереджується на зміні пріоритетів у реалізації прав і свобод людини, що дозволяє окреслити динамічний характер правозахисної політики в кризових умовах.

Дослідники О. Г. Данильян і О. П. Дзьобань [4] розглядають проблему захисту прав людини крізь призму інформаційного суспільства, підкреслюючи роль інформаційних процесів у забезпеченні правових гарантій. При цьому Т. В. Волошанівська [5] аналізує реальні прояви порушень прав людини в умовах воєнного стану, що дозволяє конкретизувати об’єкт моніторингової діяльності. Право на кібербезпеку як складову частину сучасної системи прав людини досліджують М. Т. Марушка та М. О. Геревич [6], наголошуючи на необхідності захисту цифрового середовища.

Взаємозв’язок цифровізації та правової безпеки обґрунтовує І. Ф. Корж [7], акцентуючи на ризиках і можливостях, які виникають у процесі впровадження цифрових технологій. Дослідник Л. Д. Руденко [8] аналізує організаційно-правові механізми цифровізації діяльності суб’єктів публічного адміністрування, що є релевантним для розуміння інституційного контексту діяльності громадських організацій. Зі свого боку, Ю. М. Бідзіля, В. В. Шаркань та М. В. Цвіклінський [9] розглядають медіаправо як інструмент захисту прав громадян, підкреслюючи значення інформаційних каналів у протидії порушенням прав людини.

ISSN: 3041-2110

Проблеми визначення та гарантування права людини на кібербезпеку в умовах цифрових ризиків у правозахисній діяльності характеризує Ю. Хоббі [10]. Водночас В. Г. Олюха [11] досліджує процеси цифровізації законодавчої діяльності, що відображає ширший контекст цифрової трансформації правової системи.

У міжнародному науковому дискурсі акценти зміщуються в бік інтеграції цифрових технологій та прав людини. Зокрема, А. Мантелеро (A. Mantelero) [12] розробляє підхід до оцінювання впливу штучного інтелекту на права людини, що є важливим для розуміння ризиків автоматизованих систем. Концепцію ціннісно-орієнтованого штучного інтелекту пропонують К. Коцинсіг (C. Cociancig) та Г. Хоєр (H. Heuer) [13], підкреслюючи необхідність урахування прав людини під час розроблення цифрових технологій. Цифровізацію у сфері громадського здоров'я аналізують М. Карновале (M. Carnovale) та К. Луїзі (K. Louisy) [14], демонструючи баланс між ефективністю технологій і захистом прав людини.

Науковці С. Сідікві (S. Y. Siddiqui), С. Фарукі (S. Farooqi), В. Регман (W. Rehman) та Л. Зулфікар (L. Zulfiqar) [15] розглядають трансформацію прав людини в цифрову епоху, акцентуючи на нових викликах, пов'язаних із використанням інформаційних технологій. При цьому І. Бантекас (I. Bantekas) та С. Ябер (S. Jaber) [16] досліджують міжнародно-правові аспекти захисту прав людини в умовах збройних конфліктів, що дозволяє розширити розуміння правових механізмів відповідальності.

Узагальнення наукових підходів дозволяє констатувати, що сучасні дослідження охоплюють окремі аспекти проблеми – правові засади захисту прав людини, цифровізацію суспільних процесів, інформаційну безпеку та міжнародно-правові механізми. Водночас відсутнє комплексне дослідження, яке би поєднувало ці складники в єдину аналітичну модель використання цифрових технологій громадськими організаціями саме в процесі моніторингу

ISSN: 3041-2110

порушень прав людини в умовах воєнної агресії. Це визначає наукову новизну та практичну значущість запропонованого дослідження.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на зростання кількості наукових праць у сфері цифровізації правозахисної діяльності, низка аспектів залишається недостатньо опрацьованою. Зокрема, відсутня узгоджена класифікація цифрових технологій, що використовуються громадськими організаціями в процесі моніторингу порушень прав людини, що ускладнює їх системне застосування.

Неповною мірою досліджено питання комплексної оцінки ефективності цифрових інструментів з урахуванням специфіки воєнного середовища, де ключового значення набувають такі параметри, як швидкість оброблення інформації, підтвердження її достовірності та стійкість цифрових систем до зовнішніх загроз. Наявні підходи здебільшого сфокусовано на окремих технологіях, без урахування їх взаємодії в межах єдиної системи. Причинами такої ситуації є швидкий розвиток цифрових технологій, який випереджає їх теоретичне осмислення, а також обмежений доступ до верифікованих даних про порушення прав людини в умовах воєнної агресії. Внаслідок цього відсутні узагальнені моделі, що відображають процес використання цифрових технологій у моніторинговій діяльності.

Оскільки зазначені питання не розв’язано, це ускладнює формування цілісного уявлення про потенціал інноваційних інструментів та обмежує можливості їх ефективного застосування.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є наукове обґрунтування використання цифрових технологій громадськими організаціями в процесі моніторингу порушень прав людини в умовах воєнної агресії.

Для досягнення поставленої мети визначено такі завдання:

ISSN: 3041-2110

1) здійснити ідентифікацію та класифікацію цифрових технологій, що використовуються громадськими організаціями для моніторингу порушень прав людини;

2) проаналізувати функціональні можливості та ефективність застосування цифрових технологій у процесі моніторингу порушень прав людини в умовах воєнної агресії;

3) розробити алгоритм використання цифрових технологій громадськими організаціями в моніторинговій діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження. В умовах воєнної агресії питання фіксації та документування порушень прав людини набуває особливої актуальності, оскільки від своєчасності та достовірності зібраної інформації залежить не лише ефективність правозахисної діяльності, але й можливість притягнення винних до відповідальності на національному та міжнародному рівнях. Традиційні підходи до моніторингу, що базуються переважно на офлайн-зборі свідчень та їх подальшому обробленні, виявляються не досить ефективними в умовах динамічних бойових дій та обмеженого доступу до певних територій. Це зумовлює активне впровадження цифрових технологій, які дозволяють значно розширити можливості збирання, оброблення та поширення інформації.

Водночас інтенсивне використання цифрових інструментів породжує нові виклики, пов’язані з перевіркою достовірності даних, забезпеченням їх цілісності та захистом від кіберзагроз. За таких умов особливого значення набуває не лише практичне застосування технологій, але й їх наукове осмислення як цілісної системи, що функціонує в межах правозахисної діяльності громадських організацій [4, с. 9; 6, с. 183]. Відсутність чіткої структуризації цифрових інструментів ускладнює їх ефективне використання та знижує потенціал аналітичного узагальнення отриманих результатів.

В умовах воєнного стану цифрові технології виступають не лише інструментами фіксації порушень прав людини, а й ключовими елементами

ISSN: 3041-2110

формування доказової бази, комунікації та міжнародної адвокації. З огляду на це актуалізується потреба у впорядкуванні наявного інструментарію шляхом його класифікації відповідно до функціонального призначення та ролі в процесі моніторингу порушень прав людини. Такий підхід дозволяє не лише систематизувати наявні практики, але й закласти основу для подальшого аналізу ефективності цифрових технологій у специфічних умовах воєнного часу. Узагальнення цифрових технологій за їх функціональним призначенням в межах моніторингової діяльності громадських організацій представлено в табл. 1.

Таблиця 1

Класифікація цифрових технологій моніторингу порушень прав людини

Тип технології	Приклад інструментів	Основна функція	Переваги	Обмеження
Платформи збору даних	Онлайн-форми, чат-боти	Фіксація свідчень	Швидкість, доступність	Ризик недостовірності
OSINT-інструменти	Сервіси аналізу відкритих джерел	Верифікація інформації	Висока доказова цінність	Потреба в спеціалізованих навичках аналізу
Геоінформаційні системи	Інтерактивні карти	Просторовий аналіз подій	Візуалізація масштабів	Обмежений доступ до точних даних
Хмарні сервіси	Сховища даних	Збереження інформації	Безперервність доступу	Ризики кібербезпеки
Соціальні мережі	Платформи комунікації	Поширення інформації	Оперативність	Інформаційні маніпуляції
Аналітичні платформи	Системи оброблення даних	Узагальнення, інтерпретація	Глибина аналізу	Технічна складність

Джерело: сформовано автором на основі [6, с. 184; 7, с. 27; 15]

Отже, цифрові технології використовуються громадськими організаціями на всіх етапах моніторингової діяльності – від первинного збору даних до їх аналітичного оброблення та подальшого поширення результатів. Водночас ефективність правозахисного моніторингу визначається рівнем інтеграції цифрових інструментів у єдину інформаційно-аналітичну систему,

що забезпечує узгодженість процесів збирання, оброблення та інтерпретації даних.

Запропонована класифікація дозволяє не лише впорядкувати цифрові технології за їх функціональним призначенням, але й виявити структурні взаємозв'язки між ними, що забезпечують безперервність і логічну послідовність моніторингового процесу. Проте варто зазначити, що кожна група технологій характеризується специфічними обмеженнями, які можуть впливати на якість зібраної інформації, зокрема в аспектах достовірності, повноти та безпеки даних. Водночас потрібно акцентувати на зростанні значення кібербезпеки як ключової умови збереження цілісності та конфіденційності даних, що особливо актуально в умовах воєнної агресії.

Таким чином, отримані результати формують концептуальну основу для подальшого дослідження ефективності цифрових інструментів, а також створюють передумови для розроблення комплексних підходів до їх застосування в умовах воєнної агресії. Це сприяє підвищенню надійності моніторингу порушень прав людини та посиленню аналітичного потенціалу правозахисної діяльності громадських організацій. Поряд із цим цифровізація правових процесів формує нові вимоги до правової безпеки та регулювання інформаційних відносин [7, с. 28]. У сучасних умовах право на кібербезпеку набуває статусу невід'ємної складової частини системи прав людини [10, с. 37]. Таким чином, використання цифрових технологій у моніторинговій діяльності потребує не лише технічного, але й належного правового супроводу.

Зростання ролі цифрових технологій у сфері правозахисного моніторингу актуалізує питання не лише їх наявності, але й ефективності практичного застосування. Під час воєнної ескалації цифрові інструменти функціонують у середовищі підвищеної невизначеності, що вимагає оцінювання їх здатності забезпечувати достовірність, оперативність і безпеку інформаційних процесів. Тож особливого значення набуває аналіз

ISSN: 3041-2110

функціональних характеристик технологій з урахуванням ризиків дезінформації, кіберзагроз та обмеженого доступу до перевірених джерел. У наукових дослідженнях підкреслюється, що цифровізація правозахисної діяльності супроводжується необхідністю формування нових підходів до оцінювання ефективності інформаційних інструментів [8; 12]. Водночас питання забезпечення прав людини в умовах воєнного стану потребує адаптації наявних механізмів до нових викликів. Крім того, концептуалізація права на кібербезпеку як базового елементу цифрового середовища підсилює вимоги до надійності технологій. Саме оцінювання зазначених параметрів дозволяє визначити реальну спроможність цифрових інструментів забезпечувати якісний моніторинг порушень прав людини (табл. 2).

Таблиця 2

Оцінення ефективності цифрових технологій

Технологія	Критерій оцінки	Рівень ефективності	Потенційні ризики
Платформи збору даних	Швидкість збирання	Високий	Фейкові повідомлення
OSINT-інструменти	Достовірність	Високий	Потреба у верифікації
Геоінформаційні системи	Візуалізація	Середній	Неповнота даних
Хмарні сервіси	Безпека зберігання	Середній	Кіберзагрози
Соціальні мережі	Оперативність	Високий	Дезінформація
Аналітичні платформи	Глибина аналізу	Високий	Технічна залежність

Джерело: сформовано автором на основі [2, с. 207; 7, с. 28; 10, с. 39]

Дані в таблиці 2 свідчать, що ефективність цифрових технологій має диференційований і контекстуально залежний характер, що підтверджується варіативністю рівнів ефективності (високий / середній) та наявністю специфічних ризиків для кожного типу інструментів. Найбільш результативними є технології, які забезпечують оперативність збирання

інформації та її аналітичне оброблення, однак їх застосування супроводжується підвищеними ризиками, пов'язаними з достовірністю джерел та інформаційною безпекою. Зокрема, наведені дані демонструють, що ефективність цифрових інструментів безпосередньо пов'язана з рівнем верифікації інформації та можливістю їх інтеграції в загальну систему моніторингу.

Крім того, технології з високим рівнем аналітичного потенціалу потребують значних ресурсів та спеціалізованих компетентностей, що може обмежувати їх використання окремими громадськими організаціями. Водночас інструменти, орієнтовані на швидкість і доступність, демонструють вищу адаптивність, проте є більш уразливими до інформаційних маніпуляцій. Це дозволяє зробити висновок про необхідність балансування між швидкістю збирання та оброблення даних, точністю їх перевірки і рівнем безпеки зберігання інформації як ключовими параметрами ефективності цифрових інструментів моніторингу.

Таким чином, результати аналізу підтверджують доцільність застосування комплексного підходу до використання цифрових інструментів, що передбачає їх комбінування залежно від завдань моніторингу. Це сприяє мінімізації ризиків, підвищенню достовірності інформації та формуванню більш стійкої системи правозахисної діяльності в умовах воєнного часу.

Отже, ефективність використання цифрових технологій у правозахисному моніторингу визначається не лише їх технічними характеристиками, але й можливістю адаптації до умов підвищеної невизначеності та інформаційного тиску. Особливого значення набуває інтеграція цифрових інструментів, яка забезпечує узгодженість процесів збирання, перевірки та оброблення інформації, а також підвищує стійкість системи моніторингу до інформаційних і кіберзагроз. Саме тому важливим є формування комплексного підходу до використання цифрових рішень, що передбачає їх поєднання відповідно до конкретних завдань правозахисної

діяльності. Водночас зростає роль експертної верифікації даних як механізму мінімізації ризиків дезінформації та викривлення фактів. В умовах воєнного стану пріоритети захисту прав людини зазнають трансформації, що впливає на підходи до збору та оброблення інформації [3, с. 95]. У цьому розумінні аналіз практик фіксації порушень прав людини свідчить про зростання вимог до оперативності реагування та точності даних [5, с. 58], що зумовлює необхідність використання цифрових інструментів, здатних забезпечити відповідні параметри моніторингової діяльності, й потребу в концептуалізації процесу моніторингу як цілісної системи, яка враховує технологічні та правові аспекти і відображає логіку та послідовність моніторингової діяльності. Моделювання дозволяє систематизувати окремі етапи роботи з інформацією та виявити функціональні взаємозв'язки між ними, що є визначальними для забезпечення ефективності правозахисних процесів.

Сучасні підходи до цифровізації правозахисної діяльності свідчать про трансформацію інституційних механізмів та необхідність нових форм організації інформаційних процесів. Це проявляється в розширенні можливостей фіксації, оброблення та поширення даних про порушення прав людини за допомогою цифрових і медіаправових інструментів. Водночас такі зміни актуалізують потребу в системному аналізі впливу цифрових технологій на забезпечення прав людини, що передбачає комплексне врахування як технологічних, так і правових аспектів їх застосування. Саме тому побудова алгоритму використання цифрових технологій дозволяє інтегрувати різні аспекти моніторингової діяльності в єдину аналітичну систему (рис. 1).

Запропонований алгоритм демонструє, що процес моніторингу порушень прав людини є не лише циклічним, але й адаптивним, здатним реагувати на зміни зовнішнього середовища та інформаційні виклики. Кожен етап алгоритму виконує самостійну функцію, водночас інтегруючись у загальну систему, що забезпечує цілісність і безперервність моніторингової діяльності. Включення цифрових технологій у всі фази процесу суттєво

підвищує його оперативність, точність і аналітичну глибину, що є критично важливим в умовах воєнної агресії.

Особливого значення набуває етап верифікації інформації, який виступає ключовим елементом забезпечення достовірності даних та запобігання поширенню дезінформації. Водночас алгоритм дозволяє ідентифікувати потенційні «вузькі місця» системи, зокрема залежність від якості первинних даних та рівня цифрових компетентностей суб'єктів моніторингу. Це свідчить про необхідність поєднання технологічних рішень з експертним аналізом та правовим регулюванням.

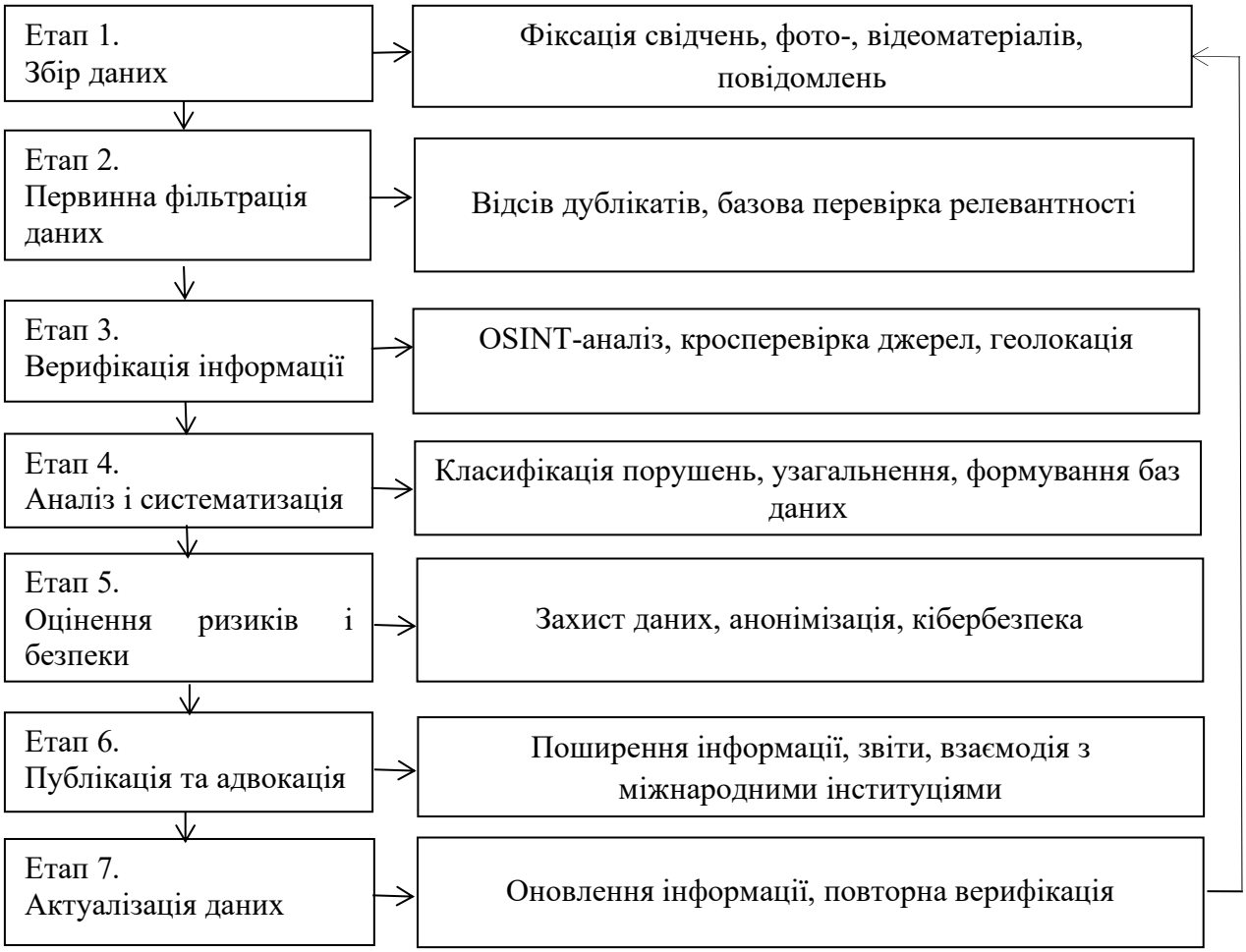

Рис. 1. Алгоритм використання цифрових технологій у моніторингу порушень прав людини

Джерело: сформовано автором на основі [8; 9; 11, с. 222; 12]

Таким чином, розроблений алгоритм має не лише описовий, але й прикладний характер, оскільки він може бути використаний як концептуальна

основа для вдосконалення практик моніторингу порушень прав людини. Послідовна реалізація всіх етапів дає змогу забезпечити підвищення ефективності діяльності громадських організацій, забезпечуючи узгодженість їх дій та створюючи передумови для формування більш стійкої та надійної системи правозахисного моніторингу в умовах воєнного часу.

Висновки. У результаті проведеного дослідження встановлено, що використання цифрових технологій громадськими організаціями є визначальним чинником підвищення ефективності моніторингу порушень прав людини в умовах воєнної агресії. Систематизація цифрових інструментів дозволила не лише виокремити їх основні функціональні групи, але й встановити їх роль у забезпеченні безперервності та послідовності моніторингової діяльності на всіх її етапах.

Проведений аналіз ефективності цифрових інструментів засвідчив, що найбільш результативними є технології, які інтегрують можливості оперативного збору інформації, її верифікації та аналітичного оброблення. Водночас доведено, що їх використання супроводжується комплексом ризиків, пов’язаних із достовірністю даних, інформаційними маніпуляціями і кіберзагрозами, що актуалізує необхідність запровадження системних підходів до управління цифровими процесами та забезпечення інформаційної безпеки.

Розроблений алгоритм використання цифрових технологій візуалізує процес моніторингу як динамічну та циклічну систему, що включає етапи збору, фільтрації, верифікації, аналізу та поширення інформації. Його перевагою є можливість виявлення критичних точок контролю достовірності та безпеки даних, що підвищує прикладну цінність запропонованого підходу.

Практичне значення отриманих результатів полягає в можливості застосування запропонованого алгоритму та системи цифрових інструментів для підвищення ефективності документування порушень прав людини та формування доказової бази.

ISSN: 3041-2110

Перспективи подальших досліджень пов’язані з розробленням методологічних підходів до оцінювання достовірності цифрових даних, інтеграцією технологій штучного інтелекту в процеси моніторингу, а також формуванням стандартів використання цифрових інструментів у правозахисній діяльності в умовах кризових і постконфліктних трансформацій.

Список використаних джерел

1. Бідзіля Ю. М., Таран Д. П. Конституційні аспекти забезпечення прав національних меншин в Україні. *Український політико-правовий дискурс.* 2025. № 14. DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.16869735

2. Ніколенко Л. М. Захист прав людини в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право.* 2025. Т. 1, № 91. С. 207–212. DOI: https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.91.1.30

3. Маркович Х. М. Права і свободи людини в умовах воєнного стану: фокус пріоритетів. *Аналітично-порівняльне правознавство.* 2023. № 4. С. 95–99. DOI: https://doi.org/10.24144/2788-6018.2023.04.13

4. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Захист прав людини в Україні в умовах воєнного стану. *Інформація і право.* 2025. № 1 (52). С. 9–21. DOI: https://doi.org/10.37750/2616-6798.2025.1(52).324649

5. Волошанівська Т. В. Порушення прав людини в умовах воєнного стану: реалії сьогодення. *Юридичний науковий електронний журнал.* 2025. № 4. С. 58–60. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-4/12

6. Марушка М. Т., Геревич М. О. Право людини на кібербезпеку: сутнісні характеристики та проблеми забезпечення. *Аналітично-порівняльне правознавство.* 2025. № 6 (1). С. 183–190. DOI: https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.06.1.26

7. Корж І. Ф. Цифровізація та правова безпека в Україні. *Інформація і право.* 2026. № 1 (56). С. 27–41. DOI: https://doi.org/10.37750/2616-6798.2026.1(56).357173

8. Руденко Л. Д. Організаційно-правовий механізм цифровізації діяльності органів публічного адміністрування. *Академічні візії.* 2025. № 40. DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.15034920

9. Бідзіля Ю. М., Шаркань В. В., Цвіклінський М. В. Медіаправо як інструмент захисту прав громадян у боротьбі з корупцією. *Український політико-правовий дискурс.* 2025. № 8. DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.14843295

10. Хоббі Ю. Право людини на кібербезпеку: проблеми визначення та гарантування. *Юридичний вісник.* 2020. № 2. С. 37–43. DOI: https://doi.org/10.32837/yuv.v0i2.1701

11. Олюха В. Г. Окремі напрями цифровізації законодавчої процедури з урахуванням досвіду ЄС. *Аналітично-порівняльне правознавство.* 2025. Т. 1, № 6. С. 222–227. DOI: https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.06.1.31

12. Mantelero A. Human rights impact assessment and AI. beyond data: reclaiming human rights at the dawn of the metaverse. 2022. Vol. 36. DOI: https://doi.org/10.1007/978-94-6265-531-7_2

13. Cociancig C., Heuer H. Toward a clearer process for value sensitive artificial intelligence. *Science and Engineering Ethics.* 2026. Vol. 32. 13. DOI: https://doi.org/10.1007/s11948-026-00583-2

14. Carnovale M., Louisy K. Public health, technology, and human rights: lessons from digital contact tracing. *General Economics.* 2021. arXiv:2107.07552. DOI: https://doi.org/10.48550/arXiv.2107.07552

15. Siddiqui S. Y., Farooqi S., Rehman W., Zulfiqar L. Human rights for the digital age. *Computers and Society.* 2024. arXiv:2408.17302. DOI: https://doi.org/10.48550/arXiv.2408.17302

16. Bantekas I., Jaber S. The human rights obligations of belligerent occupiers: Israel and the Gazan population. *Journal of Conflict and Security Law.* 2025. Vol. 30, № 1. P. 103–120. DOI: https://doi.org/10.1093/jcsl/krae018